

Հարցարան 8

1. Ուղիղ լուսամուտիս առաջ աճում, բարձրանում էր մի մարդահասակ եղևնի: Ամեն առավոտ, **երբ մոտենում էի լուսամուտիս**, իմ առաջին հայացքն ընկնում էր դրա վրա, և ես ասես ժպտում էր ինձ իր կանաչ հանդերձներով, ժպտում էր մանավանդ ձմռանը:

- Տեսնո՞ւմ ես,- կարծես ասում էր ես:- Ես ցրտից չեմ վախենում...

2. **Նայելով** նրան՝ ես նույնպես **ժպտում էի**, որ ես իրոք հերոս է, **չի վախենում** ո՛չ քամուց, ո՛չ ձյունից, ո՛չ ցրտից... **Ու** ինձ համակում էր **մի** ուրախ զգացում: Ահա թե ինչպիսին պետք է լինել...

Եվ **ձմռան** ցուրտը, բուքը սարսափելի չէին թվում ինձ:

3. Ահա ինչպե՛ս է դիմանում այս փոքրիկ ծառը... Ոչ միայն դիմանում. **չի ընկճվում** բնավ. աշխարհին **նայում է** միշտ ուրախ, միշտ զվարթ... Ու փոքրիկ ծառը **դառնում էր** ինձ սիրելի, այնքան սիրելի, որ թվում էր հարազատ, և ուզում էի, որ ես **մնա** միշտ այդպես լավ ու խիզախ...

4. Բայց այսօր՝ **այս առավոտ**, երբ նոր զարթած՝ **սովորականի պես** մոտենում եմ **լուսամուտիս**, եղևնին չկա... Այո՛, ես՝ իմ կանաչ եղևնին, չկա... Նրա տեղում մնացել է սոդոցով կտրած բունը...

Ի՛նչ է պատահել... Նայում եմ **իրարից հեռու տնկված** եղևնիներին, նրա հասակակից եղևնիներին... Նրանք կանգուն են: Ինչպես միշտ կանաչազգեստ, կատարները խրոխտ վեր պարզած:

5. Իսկ **իմ** եղևնին... Ո՞վ է կտրել նրան և ինչո՞ւ...

Մտածում եմ ու գտնում հանկարծ: **Վաղը** նոր տարի է... կտրել-տարել են տոնածառ սարքելու... Ու միտքս գնում է կտրող-տանողի տունը. ինչպե՛ս է զգում ես այդ **ծառի առաջ**, ծառ, որին զրկել է կյանքից մի քանի օր **ուրախանալու համար**...

6. Իսկ դեռատի ծառը, **որ տարին բոլոր ուրախացնում էր ամենքին**, հիմա չորս պատերի մեջ մեռնում է զարդարված...

Եվ քանի՞ հազարավորներ այդպես...

Ստ. Զորյան, «Եղևնին»

Առաջին հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Ուղիղ լուսամուտիս առաջ աճում, բարձրանում էր մի մարդահասակ եղևնի: Ամեն առավոտ, երբ մոտենում էի լուսամուտիս, իմ առաջին հայացքն ընկնում էր դրա վրա, և նա ասես ժպտում էր ինձ իր կանաչ հանդերձներով, ժպտում էր մանավանդ ձմռանը:

- Տեսնո՞ւմ ես,- կարծես ասում էր նա:- Ես ցրտից չեմ վախենում...

4. *Լրացրո՛ւ ղղ կամ ղ տառերը:*

Ու...ահայաց, գործու...ում, ու...արկել, ու...ակի, ու...երեռ,
ու...եվճար, ու...ծիգ, ու...ագրություն:

5. *Ո՞ր բառը հոմանիշ չէ վախենալ բային:*

երկյուղել

պատկառել

սարսափել

երկնչել

6. *Այս նախադասություններում գործածված հանդերձ-ները ինչ են նշանակում:*

ա) Եղևնին ասես ժպտում էր ինձ իր կանաչ **հանդերձներով**:

.....

բ) Ընտանյոք **հանդերձ** հրավիրվել ենք հարսանիքի:

.....

7. *Գրիր հետևյալ գոյականների սեռական հոլովածներ:*

ա) **եղևնի**

բ) **առավոտ**

գ) **լուսամուտ**

դ) **ցուրտ**

8. *Ո՞ր դերանվան տեսակն է սխալ գրված:*

մի – ժխտական

երբ – հարաբերական

ամեն – որոշյալ

ես – անձնական

9. *Ձևաբանորեն վերլուծիր այս դերանունները:*

ա) **ինձ**

բ) **իր**

10. *Մանավանդ բառն ինչ վերաբերական է:*

հաստատական սաստկական

գնահատողական սահմանափակման

11. *Դեմ դիմաց գրիր հատվածում գործածված հոմանիշ երկրայական վերաբերականները:*

.....

12. *Տրված կապակցությունների թավ գրված բաղադրիչները ո՞ր խոսքի մասին են պատկանում:*

ա) լուսամուտիս **առաջ**

բ) դրա **վրա**

13. *Երկրորդ նախադասությունից դո՛ւրս գրիր ժամանակի պարագաները:*

ա)

բ)

14. *Կապույտ գրված նախադասությունն ինչ է, ինչ շարադասություն ունի:*

.....

15. *Փոխիր ուղղակի խոսքի շարադասությունը:*

.....

.....

16. *Եղևնին ժպտում էր ինձ նախադասության մեջ ոճական ինչ երևույթի հետ գործ ունենք:*

.....

17. *Վախում եմ ձեզ ծիջտ է:*

այո ոչ

Երկրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Նայելով նրան՝ ես նույնպես ժպտում էի, որ նա իրոք հերոս է, չի վախենում ո՛չ քամուց, ո՛չ ձյունից, ո՛չ ցրտից... Ու ինձ համակում էր մի ուրախ զգացում: Ահա թե ինչպիսի՜ն պետք է լինել...

Եվ ձմռան ցուրտը, բուքը սարսափելի չէին թվում ինձ:

18. Ո՞ր բառը հոմանիշ չէ համակել բային:

պարուրել

պատել

լիացնել

տոգորել

19. Ո՞րը հոմանիշ չէ սարսափելի բառին:

զարհուրելի

սոսկալի

ահաբեկել

ահարկու

20. Բուք նշանակում է «ձյունախառն սաստիկ քամի»: Կարո՞ղ ենք ասել, որ այն հոմանիշ է քամի բառին:

այո

ոչ

21. Ո՞ր բառը դերանուն չէ:

նույնպես

ինձ

ահա

ինչպիսին

22. Ձևաբանորեն վերլուծիր կապույտ գրված բառերը:

ա)

բ)

գ)

դ)

ե)

զ)

է)

23. Իրոք բառն ինչ վերաբերական է:

հաստատական

գնահատողական

սաստկական

սահմանափակման

24. Ինչպիսի դերանունը գործածիր նախադասության մեջ:

ա) հարցական հնչերանգով

բ) բացականչական հնչերանգով

25. Տրված բառերը նախադասության ինչ անդամ են:

ա) **հերոս է**

բ) **ուրախ**

գ) **զգացում**

26. Ո՞րերորդ նախադասությունն է բարդ ստորադասական:

.....

27. Երկրորդական նախադասությունն ինչո՞վ է կապակցվել գլխավոր նախադասությանը:

.....

28. Ըստ հեղինակի՝ մարդն ինչպիսին պիտի լինի:

.....

.....

.....

.....

29. Գրական հայերենում ո՞ր ձևն է ծիշտ:

Նա համարձակ չէ:

Նա համարձակ չի:

Երրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Ահա ինչպե՛ս է դիմանում այս փոքրիկ ծառը... Ոչ միայն դիմանում. **չի ընկճվում** բնավ. աշխարհին **նայում է** միշտ ուրախ, միշտ զվարթ... Ու փոքրիկ ծառը **դառնում էր** ինձ սիրելի, այնքա՛ն սիրելի, որ թվում էր հարազատ, և ուզում էի, որ նա **մնա** միշտ այդպես լավ ու խիզախ...

30. Որտեղ **անհրաժեշտ է**, **ավելացրո՛ւ հ տառը**:

Հանաշխար...ային, շնոր...ակալություն, արհավիր...ք, խոնար..., ճանապար...որդ, հեղ...եղատ, հեղ...եղուկ, միր...ել, արհամար...ել, անշնոր...ք, ընդ...անուր, ընդ...արծակել, ընդ...ամենը, խոր...ուրդ, խոնար...վել:

31. Ո՞րը **հոմանիշ չէ ընկճվել բային**:

☐ վհատվել	☐ դրվատվել
☐ հուսահատվել	☐ հուսալքվել

32. Ո՞րը **հոմանիշ չէ զվարթ բառին**:

☐ կայտառ	☐ ժրաջան
☐ աշխույժ	☐ առույգ

33. **Ճիշտ է, որ համակրելի և սիրելի բառերը հոմանիշ են**:

☐ այո	☐ ոչ

34. **Աշխարհ բառն ըստ իմաստի ինչպիսին է**:

☐ մեհիմաստ	☐ բազմիմաստ

35. **Տրված բառերից որի մեջ է -իկ վերջածանցը նվազական իմաստ արտահայտում**:

☐ մայրիկ	☐ պապիկ
☐ քաղցրիկ	☐ պատուհանիկ

36. Տրվածներից ո՞րը ցուցական դերանուն չէ:

ինչպես

այս

այդպես

այնքան

37. Կապույտ գրված դիմավոր բայերը վերլուծիր ձևաբանորեն:

ա)

բ)

գ)

դ)

38. Բնավ բառը, որ նշանակում է «ամենևին, բոլորովին», գործածիր պատասխանական բառի նշանակությամբ (իբրև ոչ-ի համարժեք):

.....

.....

39. Ո՞ր նախադասության մեջ է որպեսզի շաղկապը սխալ գործածվել:

Երիտասարդը խոսքի կեսին կանգ առավ, աչքերը կախ գցեց, **որպեսզի** չտեսնի այդ մարդու տհաճ ու անվճռական դեմքը:

Թուրքիայի խորհրդարանի մի պատգամավոր առաջարկեց, **որպեսզի** օրենսդիր մարմինն ընդունի Ֆրանսիան դատապարտող բանաձև:

- **Որպեսզի** երկրորդ անգամ չգամ քո հետևից, դու հեռվից հետևիր մեզ, Սուրեն,- առաջարկում է Տիգրանը:

Ազատամարտիկը զոհվել է, **որպեսզի** Սոս գյուղում այսօր երդիկից ծուխ ելնի, երդիկները շատանան:

40. Այնքան դերանունը նախադասության մեջ գործածիր բացականչական հնչերանգով:

.....

.....

Չորրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Բայց այսօր՝ այս առավոտ, երբ նոր զարթնած՝ սովորականի պես մոտենում եմ լուսամուտիս եղևնին չկա... Այո՛, նա՛ իմ կանաչ եղևնին, չկա... Նրա տեղում մնացել է սղոցով կտրած բունը...

Ի՞նչ է պատահել... Նայում եմ իրարից հեռու տնկված եղևնիների, նրա հասակակից եղևնիներին... Նրանք կանգուն են: Ինչպես միշտ կանաչազգեստ, կատարները խրոխտ վեր պարզած:

41. *Լրացրո՛ւ դ կամ թ: Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է բաց թողնված տեղում դ գրվում:*

- որ...ատունկ, խոր...անալ, հար...աքանդակ
- հեր...ական, որ...նել, բր...ել («հրել»)
- զար...ուցիչ, եր...իկ, բր...ուճ
- ար...նանալ, Սե...րակ, խոր...ուբորդ

42. *Որտեղ անհրաժեշտ է, գրիր և կամ եվ:*

սեթ.....եթել, հ.....իհ....., գեր.....արել, առ.....անգել, հոգ.....արք,
տար.....երջ, սերկ.....իլ, ոսկ.....ագ, կար.....որ, հոգ.....որական,
ոսկ.....որել, կար.....որություն:

43. *Եթե խրոխտ նշանակում է «հպարտ, սեգ», «համարձակ, հանրուզն», «հզոր, հաղթական», ապա այն ըստ իմաստի ինչպիսի բառ է:*

- մեմիմաստ
- բազմիմաստ

44. *Ի՞նչ է նշանակում բուն «ծառի (թփի) վերերկրյա մասը առանց ձյուղերի» բառի համանունը: Օրինակ՝ բուն միտքը:*

.....

45. *Ո՞ր բառը կազմությամբ բարդ չէ:*

- այսօր
- լուսամուտ
- սովորական
- կանաչազգեստ

46. Ո՞ր բայը կազմությամբ պարզ չէ:

զարթնել

մոտենալ

մնալ

պատահել

47. Հատվածից դո՛ւրս գրիր դերբայական դարձվածները:

ա)

բ)

գ)

դ)

48. Այս հատվածում ո՞րն է բուն բացահայտիչը:

.....

49. Կապույտ գրվածները նախադասության ինչ անդամներ են:

ա).....

բ)

գ).....

դ).....

50. Քանի՞ բաղադրիչ նախադասություններից է բաղկացած առաջին նախադասությունը:

.....

51. Այո հաստատական վերաբերականի ո՞ր հոմանիշն է համարվում խոսակցական:

իհարկե

անշուշտ

հա

հարկավ

52. Ինչ դերանունը նախադասության մեջ գործածիր բացականչական հնչերանգով:

.....

.....

Հինգերորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Իսկ իմ եղևնին... Ո՞վ է կտրել նրան և ինչո՞ւ...

Մտածում եմ ու գտնում հանկարծ: Վաղը Նոր տարի է... կտրել-տարել են տոնածառ սարքելու... Ու միտքս գնում է կտրող-տանողի տունը. ինչպե՞ս է զգում նա այդ **ծառի առաջ**, **ծառ**, որին զրկել է կյանքից մի քանի օր **ուրախանալու համար**...

53. Նոր տարի անվան հոմանիշը՝ Աման...ը, ինչպե՞ս է գրվում: Գրիր ընտրածդ տարբերակի կողքին:

ո-ով օ-ով

54. Գրիր՝ փակագծերը հանելով: Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են գծիկով գրվում:

կաս (կարմիր), նետ (աղեղ), կտրել (կարել)

.....

(զուգել) զարդարել, (մուգ) կարմիր, տուն (թանգարան)

.....

երգ (երաժշտություն), թև (թևի), (տարեց) տարի

.....

հարավ (արևելք), (ոտքից) գլուխ, թև (թիկունք)

.....

55. Գրիր՝ փակագծերը հանելով: Ո՞ր շարքի բոլոր հատուկ անունների բոլոր բաղադրիչներն են մեծատառ գրվում:

(Ա/ա)րժույթի (Մ/մ)իջագգային (Յ/հ)իմնադրամ, (Յ/հ)այոց (Ա/ա)շխարհ, (Ա/ա)րևմտյան (Յ/հ)այաստան

.....

.....

Տավուշի (Մ/մ)արգ, (Մ/մ)իավորված (Ա/ա)զգերի (Կ/կ)ազմակերպություն, (Յ/հ)այաստանի (Ա/ա)զգային (Պ/պ)ատկերասրահ

(Ն/ն)որ (Ն/ն)ախիջևան, (Մ/մ)եծ (Մ/մ)ասիս, (Յ/հ)այաստանի (Յ/հ)անրապետություն

(Մ/մ)այրության և (Գ/գ)եղեցկության (Տ/տ)ոն, (Մ/մ)եծ (Յ/հ)այք, (Յ/հ)այոց (Ձ/ծ)որ

56. *Ինչ է մի քանի-ն:*

- ցուցական դերանուն անորոշ դերանուն
 որոշյալ դերանուն չափ ու քանակի մակբայ

57. *Նախադասության ինչ անդամ են հարցական դերանունները:*

- ա) ո՞վ
- բ) ինչո՞ւ
- գ) ինչպե՞ս

58. *Ո՞ր դեպքում է ձևարանական վերլուծությունը սխալ:*

- այդ** – ցուցական դերանուն
- սարքելու** – ապակատար դերբայ
- ուրախանալու** – անորոշ դերբայ, սեռական հոլով
- համար** – կապ, հետադրություն

59. *Կապույտ գրվածները նախադասության ինչ անդամներ են:*

- ա)
- բ)
- գ)
- դ)

Վեցերորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Իսկ դեռատի ծառը, որ տարին բոլոր ուրախացնում էր ամենքին, հիմա չորս պատերի մեջ մեռնում է զարդարված...

Եվ քանի՞ հազարավորներ այդպես...

60. *Լրացրո՛ւ պակասող տառերը: Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է բաց թողնված տեղում դ գրվում:*

- Ջար...արյան, լաջվար..., խորդուբոր...
- Եր...ում, ար...արամիտ, որ...ատունկ
- զար...անախշ, անջր...ի, նյար...աբան
- արծակուր..., զար...ոնք, լյար...

61. *Ի՞նչ է նշանակում դեռատի բառը:*

- մատաղահաս, մատղաշ
- կանաչագգեստ, մշտադալար

62. *Կարո՞ղ ենք ասել, որ մեռնել և հարություն առնել հակասիշներ են:*

- այո ոչ

63. *Չորս-ը ի՞նչ թվական է:*

- քանակական, բացարձակ
- քանակական, բաշխական
- քանակական, կոտորակային
- դասական

64. *Կարո՞ղ ենք ասել, որ քանի՞-ն հարցական դերանուն է:*

- այո ոչ

65. *Ինչպե՞ս կրացատրես հետևյալ կապակցությունները:*

- ա) տարին բոլոր
- բ) չորս պատերի մեջ

66. Եթե ունենք բույս անվանող **հազար** գոյականը և **հազար** թվականը, ապա դրանք **ինչ** բառեր են:

հոմանիշ

հականիշ

համանուն

բազմիմաստ

67. Ի՞նչ ածանցներ ունեն հետևյալ բայերը:

ա) **ուրախացնում էր**

բ) **մեռնում է**

գ) **զարդարված**

68. *Նախադասության* **ինչ** անդամ են:

ա) **դեռատի**

բ) **տարին բոլոր**

գ) **հիմա**

դ) **զարդարված**

69. *Հատվածի առաջին նախադասությունը կազմությամբ* **ինչպիսին է:**

.....

70. *Կապույտ գրված երկրորդական նախադասությունն* **ինչ** շարադասություն ունի:

.....

71. *Կապույտ գրված նախադասությունն* **ինչպես է** կապակցվել գլխավորին:

.....

72. *Կապույտ գրված նախադասությունը* **գլխավորի n^oր բառին է** կապակցվել և **ինչ է** ցույց տալիս:

.....

73. *Ճիշտ է արդյոք* **դեռատի աղջիկ բառակապակցությունը:**

այո

ոչ